

สภาพความพึงพอใจในงานของอาจารย์วิทยาลัยครู
(THE JOB SATISFACTION OF INSTRUCTORS AT
TEACHER TRAINING COLLEGES IN THAILAND)

นายประศักดิ์ นียากกร

วิทยานิพนธ์นี้

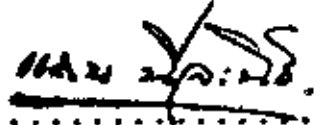
เป็นส่วนประกอบบทการศึกษา ตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต
ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
แผนกวิชาบริหารการศึกษา

พ.ศ. 2513

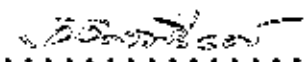
001571

I1640838X

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยพนธ์ฉบับนี้ เป็น
ส่วนประกอบการศึกษา ตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

.....
คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
..... กรรมการ
 กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย: คร. กิษุโธ สาร

วันที่ 29 เดือน 12 พ.ศ. 2513.

กิติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือ จากบุคคลหลายๆ ฝ่าย กล่าวคือ

ในการออกแบบสำรวจ ได้รับความร่วมมือจากอาจารย์วิทยาลัยครู ที่ใช้เป็นแหล่งประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการรวบรวมข้อมูล ได้รับความช่วยเหลือจากผู้อำนวยการกองโรงเรียนฝึกหัดครู ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่วิทยาลัยครู และเพื่อนอาจารย์บางท่าน

ในการแนะนำและคัดเลือกหัวข้อการวิจัย ได้รับความกรุณาจากอาจารย์และนิสิตปริญญาโท แผนกวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

ในการให้เกิดแนวความคิดต่างๆ การช่วยเหลือและตรวจแก้ไข ได้รับความเมตตาจาก คร. กัญญา สาทร อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยเรื่องนี้

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์ของทุกท่านดังกล่าวแล้วเป็นอเนกอนันต์ จึงขอขอบพระคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ประศักดิ์ นีบากร

เรื่อง : สภาพความพึงพอใจในงานของอาจารย์วิทยาลัยครู

ชื่อ : นายประศักดิ์ นียากร

แผนกวิชา : บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา : 2512

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เพื่อศึกษาสภาพความพึงพอใจในงานของอาจารย์วิทยาลัยครู ที่สังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อหาทางสร้างเครื่องมือ ที่จะวัดสภาพความพึงพอใจในงานของครู-อาจารย์ ที่ทำการสอนในสถานศึกษาก่างๆ
2. เพื่อศึกษาสภาพความพึงพอใจในงานของอาจารย์วิทยาลัยครูส่วนรวมโดยเฉพาะ
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพความพึงพอใจในงานของอาจารย์วิทยาลัยครูระหว่าง :
  - (1) เพศ
  - (2) อาจารย์ในส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค
  - (3) ชั้นข้าราชการ

วิธีวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นแบบสำรวจ ซึ่งสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วยข้อทดสอบย่อย 7 อย่าง มีทั้งหมด 75 ข้อ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นอาจารย์ตรี โท และเอก จำนวน 1,774 คน จากวิทยาลัยครู 19 แห่ง โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างมา 601 คน ได้รับแบบสำรวจกลับคืน 550 ฉบับ ในจำนวนนี้ 507 ฉบับ (ร้อยละ 84.36) ใช้การวิเคราะห์ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้วิธีการทางสถิติ โดยคำนวณ ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย คะแนนมาตรฐาน และได้ใช้การวิเคราะห์ t-test เพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญ

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพความพึงพอใจในงานของอาจารย์วิทยาลัยครูส่วนรวมโดยทั่วไปแล้ว อยู่ใน
ระดับกลาง แต่ความพึงพอใจเฉพาะเรื่อง เงินเดือนและสวัสดิการอยู่ในระดับต่ำ ความพึงพอใจเฉพาะ
เรื่องศักดิ์ศรีของอาชีพอยู่ในระดับสูง

2. ในการเปรียบเทียบสภาพความพึงพอใจในงานของอาจารย์ชายกับอาจารย์หญิง
อาจารย์ในส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค อาจารย์ตรีกับอาจารย์โท อาจารย์ตรีกับอาจารย์เอก และอาจารย์
โทกับอาจารย์เอก ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ หรือกล่าวได้ว่า สภาพความพึงพอใจในงาน
ของอาจารย์วิทยาลัยครูคล้ายคลึงกัน

Thesis Title : The Job Satisfaction of Instructors at Teacher Training
Colleges in Thailand.

Name : Mr. Prasak Niyakorn

Department : Educational Administration

Academic Year : 1969

ABSTRACT

Objectives of the Research

This research was designed to study the Job Satisfaction of Teacher Training College Instructors under the jurisdiction of the Department of Teacher Training, Ministry of Education. The specific objectives of this research were as follows:

1. To find possibilities of constructing an instrument to measure job satisfaction conditions of teachers in all educational institutions.
2. To study, in particular, job satisfaction conditions of instructors in Teacher Training Colleges.
3. To compare job satisfaction conditions of instructors under the following headings:
  - (1) Sexes.
  - (2) Central versus provincial instructors.
  - (3) Grade positions.

Methods and Procedures

The instrument used in this research is a questionnaire-form constructed by the researcher, consisting of 7 subtests with 75 items in total.

601 instructors were selected as random samplings from the total number of 1,774 which included 1st, 2nd, and 3rd grade instructors from 19 Teacher Training Colleges. Out of the returned 550 copies only 507 (or 84.36 percent) were completely filled-in. Statistical methods-percent, mean, and T-score were used in analyzing data, and t-test was also used in order to compare significances.

Major Findings

1. The teacher training instructors were found, in general, to be fairly satisfied with their jobs. Although their satisfaction regarding the salary and benefits is at a low level, their satisfaction over the job prestige is at a high level.
2. There are no significant differences in job satisfaction conditions among groups, i.e., between male and female, central and provincial, 3rd and 2nd grade, 3rd and 1st grade, and 2nd and 1st grade instructors.

สารบัญ

บทที่	I	บทนำ	หน้า
	I	ต้นเหตุของการวิจัย	I
	2	ปรัชญาของการวิจัย	4
	3	ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
	4	ความสำคัญของปัญหา	5
	5	สมมุติฐานของการวิจัย	6
	6	ขอบเขตของการวิจัย	6
	7	คำจำกัดความ	6
	8	วิธีการสร้างเครื่องมือ	8
	9	วิธีการดำเนินการวิจัย	10
บทที่	2	วรรณกรรมและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการวิจัยนี้	
	I	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของ "ความพึงพอใจในงาน"	II
	2	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงาน	16
	3	ความคิดเห็นเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน	21
	4	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปกครองบังคับบัญชา	23
	5	ความคิดเห็นเกี่ยวกับเงินเดือนและสวัสดิการ	28
	6	ความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสก้าวหน้าในกรทำงาน	34
	7	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัย	36
	8	ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักดิ์ศรีของอาชีพ	39
	9	ผลการวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	40
บทที่	3	วิธีดำเนินการวิจัย และการรวบรวมข้อมูล	
	I	ประชากร	48
	2	กลุ่มตัวอย่าง	49

3	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
4	การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
5	การเสนอข้อมูล	54
6	การวิเคราะห์ข้อมูล	54
7	เกณฑ์ในการตัดสินสภาพความพึงพอใจในงาน	56

บทที่ 4 ผลการวิจัย

I	สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	57
	1. เพศ	57
	2. อายุ	58
	3. อายุราชการ	58
	4. ระยะเวลาปฏิบัติราชการ ณ สถานศึกษานั้นๆ	59
	5. วุฒิเมื่อเข้ารับราชการ	60
	6. วุฒิสุงที่สุดในปัจจุบัน	61
	7. ชั้นข้าราชการ	62
	8. ค่าตอบแทนที่	63
	9. สถานะสมรส	63
	10. บุคคลในอุปการะ	64
	II. หนี้อาศัย	65
2	สภาพความพึงพอใจในงานของอาจารย์ส่วนรวม	66
	I. สภาพความพึงพอใจในงานของอาจารย์ส่วนรวมตามรายขอ	66
	2. สภาพความพึงพอใจในงานของอาจารย์ส่วนรวมตาม	
	ขอทดสอบย่อย	80

	หน้า	
3	การเปรียบเทียบสภาพความพึงพอใจในงานระหว่างเพศ	84
4	การเปรียบเทียบสภาพความพึงพอใจในงานระหว่าง อาจารย์วิทยาลัยครูส่วนกลางและส่วนภูมิภาค	87
5	การเปรียบเทียบสภาพความพึงพอใจในงานระหว่าง อาจารย์ตรีกับอาจารย์โท	91
6	การเปรียบเทียบสภาพความพึงพอใจในงานระหว่าง อาจารย์ตรีกับอาจารย์เอก	94
7	การเปรียบเทียบสภาพความพึงพอใจในงานระหว่าง อาจารย์โทกับอาจารย์เอก	97
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
1	ความมุ่งหมายในการวิจัย	100
2	วิธีดำเนินการวิจัย	100
3	ผลของการวิเคราะห์เหตุผล	101
	1. สภาพภาพของกลุ่มตัวอย่าง	101
	2. สภาพความพึงพอใจในงานของอาจารย์วิทยาลัยครู	103
4	ข้อเสนอแนะ	105
	1. เครื่องมือ	105
	2. ผู้บริหาร	106
	3. การวิจัยในอนาคต	109
บรรณานุกรม	. . . . .	110
ภาคผนวก.	. . . . .	115

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
I	จำนวนอาจารย์ของวิทยาลัยครูที่ใช้ในการวิจัย	49
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	50
3	เพศของกลุ่มตัวอย่าง	57
4	อายุของกลุ่มตัวอย่าง	58
5	อายุราชการของกลุ่มตัวอย่าง	59
6	ระยะเวลาปฏิบัติราชการอยู่ใน สถานศึกษานั้นๆ	60
7	วุฒิของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อ เริ่มเข้ารับราชการในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา	61
8	วุฒิสูงสุดของกลุ่มตัวอย่างในปัจจุบัน	62
9	ขั้นราชการของกลุ่มตัวอย่าง	62
10	ตำแหน่งหน้าที่ของกลุ่มตัวอย่าง	63
11	สถานะสมรสของกลุ่มตัวอย่าง	64
12	จำนวนบุคคลในอุปการะ	64
13	ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน	65
14	ความเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงาน	67
15	ความเห็นเกี่ยวกับ เพียรร่วมงาน	69
16	ความเห็นเกี่ยวกับการปกครองบังคับบัญชา	71
17	ความเห็นเกี่ยวกับ เงิน เดือนและสวัสดิการ	73
18	ความเห็นเกี่ยวกับโอกาสก้าวหน้า	75
19	ความเห็นเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัย	77
20	ความเห็นเกี่ยวกับศักดิ์ศรีของอาชีพ	79
21	สภาพความพึงพอใจในงานของอาจารย์วิทยาลัยครูส่วนรวม	81
22	การ เปรียบเทียบสภาพความพึงพอใจในงานระหว่าง เทศ	84

23	การทดสอบความมีนัยสำคัญ ของความแตกต่างระหว่างเพศ	85
24	การเปรียบเทียบสภาพความพึงพอใจในงานของ อาจารย์วิทยาลัยครูส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค	87
25	การทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างอาจารย์ วิทยาลัยครูส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค	89
26	การเปรียบเทียบสภาพความพึงพอใจในงานของอาจารย์ตรีกับอาจารย์โท	91
27	การทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างอาจารย์ตรีกับอาจารย์โท	92
28	การเปรียบเทียบสภาพความพึงพอใจในงานของอาจารย์ตรีกับอาจารย์เอก	94
29	การทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างอาจารย์ตรีกับอาจารย์เอก	95
30	การเปรียบเทียบสภาพความพึงพอใจในงานของอาจารย์โทกับอาจารย์เอก	97
31	การทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างอาจารย์โท กับอาจารย์เอก	98
32	สภาพความพึงพอใจในงานของอาจารย์	103

รายการแผนภูมิภาพประกอบ

แผนภูมิภาพที่		หน้า
I	สภาพความพึงพอใจของอาจารย์ส่วนรวม	83
2	การ เปรียบเทียบสภาพความพึงพอใจระหว่าง เพศ	86
3	การ เปรียบเทียบสภาพความพึงพอใจระหว่างอาจารย์ วิทยาลัยครูส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค	90
4	การ เปรียบเทียบสภาพความพึงพอใจระหว่างอาจารย์ ตรีกับอาจารย์โท	93
5	การ เปรียบเทียบสภาพความพึงพอใจระหว่างอาจารย์ ตรีกับอาจารย์เอก	96
6	การ เปรียบเทียบสภาพความพึงพอใจระหว่างอาจารย์ โทกับอาจารย์เอก.	99